

DOMSTOLENS DOM
den 20 november 2001 *

I mål C-268/99,

angående en begäran enligt artikel 234 EG, från Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage (Nederländerna), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Aldona Malgorzata Jany m.fl.

och

Staatssecretaris van Justitie,

angående tolkningen av artiklarna 44 och 58 i Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Polen, å andra sidan, som ingicks och godkändes för gemenskapernas räkning genom rådets och kommissionens beslut 93/743/EKSG, EG, Euratom av den 13 december 1993 (EGT L 348, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 26, s. 3) samt av artiklarna 45 och 59 i Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Tjeckien, å andra sidan, som ingicks och godkändes för gemenskapernas räkning genom rådets och kommissionens beslut 94/910/EKSG, EG, Euratom av den 19 december 1994 (EGT L 360, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 36, s. 3),

* Rättegångsspråk: nederländska.

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G.C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena P. Jann, F. Macken och N. Colneric samt domarna C. Gulmann, D.A.O. Edward, A. La Pergola (referent), L. Sevón, M. Wathelet, V. Skouris och C.W.A. Timmermans,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

- Nederländernas regering, genom M.A. Fierstra, i egenskap av ombud,
- Belgiens regering, genom P. Rietjens, i egenskap av ombud,
- Frankrikes regering, genom K. Rispal-Bellanger och A. Lercher, båda i egenskap av ombud,
- Italiens regering, genom U. Leanza, i egenskap av ombud, biträdd av F. Quadri, avvocato dello Stato,
- Förenade kungarikets regering, genom J.E. Collins, i egenskap av ombud, biträdd av S. Kovats, barrister,

- Europeiska gemenskapernas kommission, genom M.-J. Jonczy, P.J. Kuijper och P. van Nuffel, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 20 februari 2001 av: Aldona Malgorzata Jany m.fl., företrädna av G.J.K. van Andel, advocaat, Nederländernas regering, företrädd av J.S. van den Oosterkamp, i egenskap av ombud, Förenade kungarikets regering, företrädd av J.E. Collins, biträdd av S. Kovats, och kommissionen, företrädd av M.-J. Jonczy och W. Neirinck, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 8 maj 2001 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage har, genom beslut av den 15 juli 1999 som inkom till domstolens kansli den 19 juli 1999, i enlighet med artikel 234 EG ställt fem frågor angående tolkningen av artiklarna 44 och 58 i Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Polen, å andra sidan, som ingicks och godkändes för gemenskapernas räkning genom rådets och kommissionens beslut 93/743/EKSG,

EG, Euratom av den 13 december 1993 (EGT L 348, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 26, s. 3, nedan kallat associeringsavtalet med Republiken Polen) samt av artiklarna 45 och 59 i Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Tjeckien, å andra sidan, som ingicks och godkändes för gemenskapernas räkning genom rådets och kommissionens beslut 94/910/EKSG, EG, Euratom av den 19 december 1994 (EGT L 360, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 36, s. 3).

- 2 Dessa frågor har uppkommit i en tvist mellan, å ena sidan, Aldona Malgorzata Jany och Katarzyna Aneta Szepietowska, polska medborgare, samt Eva Padevetova, Renata Zacalova, Zuzana Hrubcinova och Sarka Überlackerova, tjeckiska medborgare, och, å den andra sidan, Staatssecretaris van Justitie (statssekreteraren för justitiefrågor, nedan kallad statssekreteraren), angående den sistnämndes beslut att avslå de överklaganden som sökandena i målet vid den nationella domstolen hade ingett mot statssekreterarens beslut att inte bevilja dem uppehållstillstånd för att bedriva egenföretagarverksamhet som prostituerade.

Associeringsavtalet med Republiken Polen

- 3 Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen undertecknades den 16 december 1991 i Bryssel och trädde i kraft den 1 februari 1994 i enlighet med artikel 121 andra stycket i avtalet.
- 4 Enligt artikel 1.2 i associeringsavtalet med Republiken Polen har detta bland annat till syfte att tillhandahålla en lämplig ram för en politisk dialog mellan parterna så att nära förbindelser kan utvecklas, att främja utvidgad handel och harmoniska ekonomiska relationer mellan parterna, och på så sätt gynna en

dynamisk ekonomisk utveckling och välbefinnande i Republiken Polen, samt att skapa en lämplig ram för landets gradvisa integrering i gemenskapen, eftersom det slutliga målet för denna stat är att ansluta sig till gemenskapen, vilket framgår av det femtonde övervägandet i avtalet.

- 5 De bestämmelser i associeringsavtalet med Republiken Polen som är relevanta för målet vid den nationella domstolen återfinns i avdelning IV, som har rubriken "Arbetstagarnas rörlighet, etablering, tillhandahållande av tjänster".
- 6 I artikel 37.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen, som ingår i avdelning IV, vars kapitel 1 har rubriken "Arbetstagarnas rörlighet", föreskrivs följande:

"Om inte annat följer av de villkor och riktlinjer som gäller i var och en av medlemsstaterna

- skall arbetstagare av polsk nationalitet som är lagligen anställda inom en medlemsstats territorium behandlas på samma sätt som medlemsstatens egna medborgare, utan diskriminering på grund av nationalitet, beträffande arbetsförhållanden, avlöning eller avskedande,

..."

- 7 I artikel 44.3 och 44.4 i associeringsavtalet med Republiken Polen, som ingår i avdelning IV, vars kapitel 2 har rubriken "Etablering", föreskrivs följande:

"3. Varje medlemsstat skall från och med avtalets ikraftträdande inte ge de polska företag och medborgare som etablerar sig i landet i enlighet med artikel 48 en mindre gynnsam behandling än den som landet ger sina egna företag och medborgare och skall, när det gäller den verksamhet som polska företag och medborgare bedriver på landets territorium, inte ge dem en mindre gynnsam behandling än den landet ger sina egna företag och medborgare.

4. I detta avtal används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) *etablering*:

- i) för medborgare, rätten att påbörja och utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare och att etablera och leda företag, särskilt bolag, som de faktiskt kontrollerar. Medborgare får inte i sin egen förvärvs- eller affärsverksamhet söka eller ta anställning på arbetsmarknaden och inte heller få tillgång till den andra partens arbetsmarknad. Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte dem som inte uteslutande utövar egen förvärvsverksamhet.

...

- c) *förvärvsverksamhet*: i synnerhet verksamhet inom industri, handel och hantverk och verksamhet inom något av de fria yrkena.”

- 8 I artikel 53.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen föreskrivs följande:

”Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas om inte annat följer av begränsningar som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.”

- 9 I artikel 58.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen, som ingår i avdelning IV, vars kapitel 4 har rubriken ”Allmänna bestämmelser”, föreskrivs följande:

”För tillämpningen av avdelning IV i detta avtal får inget i avtalet hindra parterna från att tillämpa sina egna lagar och förordningar beträffande fysiska personers inresa och vistelse, arbete, arbetsvillkor och etablering samt tillhandahållande av tjänster, under förutsättning att de inte tillämpar dem på ett sådant sätt att fördelarna för någon av parterna enligt villkoren i en särskild bestämmelse i avtalet upphävs eller begränsas....”

Associeringsavtalet med Tjeckiska republiken

- 10 Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken undertecknades den 4 oktober 1993 i Luxemburg och trädde i kraft den 1 februari 1995 i enlighet med artikel 123 andra stycket i avtalet.

- 11 Associeringsavtalet med Tjeckiska republiken innehåller i artiklarna 1.2, 38.1, 45.3, 45.4 a i, 45.4 c, 54.1 samt 59.1 liknande bestämmelser som dem som föreskrivs i artiklarna 1.2, 37.1, 44.3, 44.4 a i, 44.4 c, 53.1 samt 58.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen, vars text sammanfattas eller återges i punkterna 4, 6—9 i denna dom.

De nationella bestämmelserna

- 12 Enligt artikel 11.5 i Wet houdende nieuwe regelen betreffende: a. de toelating en uitzetting van vreemdelingen, b. het toezicht op vreemdelingen die in Nederland verblijf houden, c. de grensbewaking (Vreemdelingenwet) (lag om nya bestämmelser om: a) utlänningars inresa och utvisning av utlänningar, b) kontroll av utlänningar som är bosatta i Nederländerna, c. gränskontroll (utlänningslag av den 13 januari 1965) (Stbl. 1965, s. 40), i ändrad lydelse (nedan kallad utlänningslagen), kan en utlänning nekas uppehållstillstånd i Nederländerna med hänsyn till allmänintresset.
- 13 Enligt statssekreterarens politik för tillämpning av denna bestämmelse, såsom den redovisades år 1994 i kapitel B 12 i Vreemdelingencirculaire (nedan kallat utlänningscirkuläret), kan medborgare i tredje länder endast göra anspråk på uppehållstillstånd om deras närvaro i landet kan tjäna ett väsentligt nationellt ekonomiskt intresse eller om sådant tillstånd skall beviljas av tvingande humanitära skäl eller enligt åtaganden som följer av internationella avtal.

- 14 I punkt 4.2.3 i kapitel B 12 i utlänningscirkuläret föreskrivs för övrigt att medborgare i något av de tredje länder med vilka Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater har ingått ett associeringsavtal, såsom Republiken Polen och Tjeckiska republiken, måste uppfylla nedanstående villkor för att erhålla tillstånd att etablera sig som egenföretagare i Nederländerna med stöd av dessa avtal.
- a) De måste uppfylla de allmänna villkoren för att få starta egenföretagarverksamhet samt de särskilda villkoren för att få utöva den planerade verksamheten.
- b) De måste ha tillräckliga medel.
- c) De får inte utgöra en fara för det allmänna lugnet, den allmänna ordningen eller den nationella säkerheten.
- 15 Enligt utlänningscirkuläret skall en etableringsansökan avslås om den berörda personens planerade verksamhet vanligtvis utövas inom ramen för ett anställningsförhållande. Sökanden kan till stöd för sin ansökan inkomma med handlingar, som om möjligt skall härröra från oberoende personer eller instanser och i vilka den tjänst som han avser att utöva beskrivs. Exempel på sådana handlingar är bevis på att den berörda personen är inskriven i handelskammarens register eller är medlem i en branschorganisation, ett intyg från skattemyndigheten om att han är mervärdesskattskyldig, en kopia av köpe- eller hyresavtalet avseende de fastigheter som används för näringsverksamhet eller räkenskaper som upprättats av en bokförare eller en redovisningsbyrå. Om det finns misstanke om att de uppgifter som den berörda personen lämnat utgör en skenkonstruktion, skall etableringsansökan även inges till finansministeriet för bedömning av huruvida den berörda personen har för avsikt att utöva en verklig egenföretagarverksamhet.

Twisten vid den nationella domstolen

- 16 Aldona Malgorzata Jany, Katarzyna Aneta Szepietowska, Eva Padevetova, Renata Zacalova, Zuzana Hrubcinova och Sarka Überlackeroval har uppgett att de bosatte sig i Nederländerna vid olika tidpunkter under perioden maj 1993—oktober 1996, med stöd av utlänningslagen. De arbetar alla i Amsterdam som "fönsterprostituerade".
- 17 Av begäran om förhandsavgörande framgår bland annat följande:
- Aldona Malgorzata Jany betalar hyra till ägaren till den lokal där hon utövar sin verksamhet. Aldona Malgorzata Janys nettointkomst uppgår till 1 500—1 800 NLG i månaden. Hon anlitar en bokföringsexpert, som upprättar hennes deklaration.
 - Katarzyna Aneta Szepietowska utövar sin verksamhet tre till fyra gånger i veckan i en lokal som hon hyr. Hennes nettointkomst uppgår till 1 500—1 800 NLG i månaden. År 1997 upprättade hennes bokförare hennes första deklaration.
 - Eva Padevetova ingav en sammanställning över sina intäkter och utgifter för taxeringsåret 1997, vilken hade upprättats av hennes bokförare.
 - Zuzana Hrubcinova betalar hyra till ägaren till den lokal där hon utövar sin verksamhet. Hennes bokförare ser till att hon uppfyller sina skatterättsliga skyldigheter. Hon reser till Tjeckiska republiken två eller tre gånger per år.

— Sarka Überlackerova betalar hyra till ägaren till den lokal där hon utövar sin verksamhet. Enligt de uppskattningar som hennes bokförare har ingett till skattemyndigheten omsätter hennes verksamhet årligen 35 000 NLG. Eftersom hon arbetar tio dagar per månad i Amsterdam och bor i Tjeckiska republiken resten av tiden ifrågasätter de nederländska myndigheterna att hon faktiskt är bosatt i Nederländerna.

18 De sex sökandena i målet vid den nationella domstolen ansökte hos polismyndigheten i Amsterdam-Amstelland om uppehållstillstånd för att bedriva egenföretagarverksamhet som prostituerade, och detta på grund av "tvingande humanitära skäl". Dessa ansökningar avslogs av statssekreteraren. Sökandena i målet vid den nationella domstolen överklagade dessa beslut till statssekreteraren. Även överklagandena avslogs genom beslut av den 6 februari 1997 med motiveringen att prostitution är en verksamhet som är förbjuden eller som åtminstone inte utgör en socialt accepterad form av arbete. Statssekreteraren ansåg vidare att prostitution varken kan anses vara ett regelmässigt arbete eller ett fritt yrke.

19 Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage biföll genom domar av den 1 juli 1997 sökandenas överklaganden av statssekreterarens beslut av den 6 februari 1997 och upphävde besluten på grund av bristande motivering. Rätten konstaterade härvid att statssekreteraren år 1988 hade beviljat en italiensk prostituerad kvinna uppehållstillstånd för att arbeta och att statssekreteraren därigenom hade erkänt prostitution som en ekonomisk verksamhet. Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage ansåg för övrigt att det saknades skäl att godta det argument som anfördes i de upphävida besluten, nämligen att begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare", som används i associeringsavtalen med Polen och med Tjeckiska republiken, inte har samma innebörd som begreppet "utöva verksamhet som egenföretagare" i artikel 52 i EG-fördraget (nu artikel 43 EG i ändrad lydelse).

20 Den hänskjutande domstolen fastställde emellertid i sina domar av den 1 juli 1997 att sökandena i målet vid den nationella domstolen inte kunde

åberopa den direkta effekten av artiklarna 44.3 i associeringsavtalet med Republiken Polen eller 45.3 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken. Denna domstol ansåg att svaren på de frågor som sökandena i målet vid den nationella domstolen hade tagit upp inte gav upphov till något rimligt tvivel, varför det sknades anledning att begära förhandsavgörande av EG-domstolen.

- 21 I samma domar påpekade Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage i förbi-gående att vissa prostitutionsformer, såsom fönsterprostitution och gatuprostitu-tion, är tillåtna i Nederländerna och till och med reglerade på kommunal nivå genom bestämmelser om inrättande av "zoner där gatuprostitution tolereras".
- 22 Genom beslut av den 12 och den 23 juni, den 3 och den 9 juli 1998 avslog statssekreteraren, efter förnyad prövning, överklagandena från sökandena i målet vid den nationella domstolen.
- 23 Sökandena i målet vid den nationella domstolen överklagade dessa nya beslut av statssekreteraren till den hänskjutande domstolen och yrkade att de skulle upphävas.

Tolkningsfrågorna

- 24 Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage ansåg under dessa omständigheter att tvistens lösning var beroende av tolkningen av associeringsavtalet med

Republiken Polen och associeringsavtalet med Tjeckiska republiken och beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande fem tolkningsfrågor till domstolen:

- ”1) Kan polska och tjeckiska medborgare direkt åberopa avtalen på så sätt att de gentemot en medlemsstat kan hävda en rätt till inresa och vistelse — oavsett vilken politik den berörda medlemsstaten för i denna fråga — med stöd av artikel 44 i avtalet med Polen och artikel 45 i avtalet med Tjeckien, i vilka det fastställs en rätt att påbörja och utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare samt etablera och leda företag?
- 2) Om denna fråga besvaras jakande, kan en medlemsstat enligt artikel 58 i avtalet med Polen och artikel 59 i avtalet med Tjeckien uppställa närmare villkor för rätt till inresa och vistelse, som till exempel de villkor som uppställs i Nederländernas politik, häribland villkoret att utlänningen måste kunna försörja sig på sin verksamhet (enligt punkt 4.2.1 i kapitel A 4 i utlänningscirkuläret från år 1994 innebär detta en nettoinkomst som motsvarar minst nivån för existensminimum i den mening som avses i Algemene Bijstandswet (allmän lag om socialhjälp)?
- 3) Skall artikel 44 i avtalet med Polen och artikel 45 i avtalet med Tjeckien tolkas så, att prostitution kan undantas från begreppet ’förvärvsverksamhet som egenföretagare’ på den grunden att prostitution av moraliska skäl inte omfattas av definitionen i artikel 44 i avtalet med Polen och artikel 45 i avtalet med Tjeckien, eftersom prostitution är förbjudet i (de flesta av) associeringsländerna och eftersom prostitution ger upphov till svårkontrollerbara problem med avseende på de prostituerade handlingsfrihet och självständighet?
- 4) Skall artikel 43 EG (före detta artikel 52 i EG-fördraget) och artikel 44 i avtalet med Polen och artikel 45 i avtalet med Tjeckien tolkas så, att en

åtskillnad kan göras mellan begreppet 'utöva verksamhet som egenföretagare' i den förstnämnda bestämmelsen och begreppet 'utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare' i de sistnämnda bestämmelserna, som innebär att en verksamhet som utövas av en prostituerad som egenföretagare väl kan omfattas av begreppet i artikel 43 EG (före detta artikel 52 i EG-fördraget), men inte av begreppet i de nämnda artiklarna i avtalen?

5) Om svaret på föregående fråga är att en sådan åtskillnad kan göras:

a) Är det i sådant fall förenligt med artikel 44 i avtalet med Polen och artikel 45 i avtalet med Tjeckien samt med den etableringsfrihet som avses i dessa artiklar att uppställa minimivillkor för sådana egenföretagare som avses i tredje punkten i de nämnda artiklarna beträffande verksamhetens omfattning och att dessutom införa begränsningar, som till exempel följande:

— Näringsidkaren måste utföra ett kvalificerat arbete,

— det måste finnas en verksamhetsplan,

— näringsidkaren skall (även) befatta sig med förvaltningen av verksamheten och inte (uteslutande) med det verkställande (produktions)-arbetet,

— näringsidkaren skall garantera företagets kontinuitet, vilket bland annat innebär att han skall vara stadigvarande bosatt i Nederländerna,

— företaget måste göra investeringar och långsiktiga åtaganden?

- b) Skall artikel 44 i avtalet med Polen och artikel 45 i avtalet med Tjeckien tolkas så, att personer som står i beroendeställning till och är betalnings-skyldiga gentemot den som har rekryterat och/eller anställt dem, inte kan anses vara egenföretagare, när det står klart att det inte finns ett sådant anställningsförhållande mellan den berörda personen och tredje man som begreppet 'förvärvsverksamhet som egenföretagare' i fjärde stycket i dessa artiklar i avtalen syftar till att förhindra?"

Den första och den andra frågan

- 25 Domstolen erinrar först om att den, den 27 september 2001, meddelade domar i målen C-63/99, Gloszcuk (REG 2001, s. I-6369), och C-257/99, Barkoci och Malik (REG 2001, s. I-6557), vilka delvis rörde frågor som liknar dem som har uppkommit i målet vid den nationella domstolen.
- 26 Den första frågan rör den direkta effekten och räckvidden av artikel 44.3 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.3 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken. Härvid kan det konstateras att domstolen i punkt 1 i domslutet i domarna i de ovannämnda målen Gloszcuk och Barkoci och Malik fastställde att dessa bestämmelser skall tolkas på så sätt att det inom dessa avtals respektive tillämpningsområden härigenom fastställs en princip som är tillräckligt precis och ovillkorlig för att kunna tillämpas av en nationell domstol och som följaktligen kan reglera enskildas rättsliga ställning. Den direkta effekt som dessa bestämmelser således skall tillerkännas innebär att de polska respektive tjeckiska medborgare som stöder sig på dem har rätt att åberopa dem vid domstolarna i värdmedlemsstaten, oavsett om myndigheterna i detta land är behöriga att tillämpa den nationella lagstiftningen om inresa, vistelse och etablering i enlighet

med artikel 58.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 59.1 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken.

27 I punkt 2 i domslutet i domarna i de ovannämnda målen Gloszcuk och Barkoci och Malik fastställde domstolen även att etableringsrätten, såsom den kommer till uttryck i artikel 44.3 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.3 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken, medför en därav följande rätt till inresa och vistelse för polska respektive tjeckiska medborgare som vill utöva verksamhet inom industri, handel och hantverk och verksamhet inom något av de fria yrkena i en medlemsstat. Det följer emellertid av artikel 58.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 59.1 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken att denna rätt till inresa och vistelse inte är oinskränkt, eftersom utövandet av denna rätt i förekommande fall kan begränsas i värdmedlemsstatens bestämmelser om polska respektive tjeckiska medborgares inresa, vistelse och etablering.

28 Härav följer att den första frågan skall besvaras på följande sätt:

— Artikel 44.3 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.3 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken skall tolkas på så sätt att det inom dessa avtals respektive tillämpningsområden härigenom fastställs en princip som är tillräckligt precis och ovillkorlig för att kunna tillämpas av en nationell domstol och som följaktligen kan reglera enskildas rättsliga ställning.

Den direkta effekt som dessa bestämmelser således skall tillerkännas innebär att de polska respektive tjeckiska medborgare som stöder sig på dem har rätt

att åberopa dem vid domstolarna i värdmedlemsstaten, oavsett om myndigheterna i detta land är behöriga att tillämpa den nationella lagstiftningen om inresa, vistelse och etablering i enlighet med artikel 58.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 59.1 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken.

- Etableringsrätten, såsom den kommer till uttryck i artikel 44.3 i associeringsavtalet med Republiken Polen och i artikel 45.3 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken, medför en därav följande rätt till inresa och vistelse för polska respektive tjeckiska medborgare som vill utöva verksamhet inom industri, handel och hantverk och verksamhet inom något av de fria yrkena i en medlemsstat.

Det följer emellertid av artikel 58.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen och av artikel 59.1 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken att denna rätt till inresa och vistelse inte är oinskränkt, eftersom utövandet av denna rätt i förekommande fall kan begränsas i värdmedlemsstatens bestämmelser om polska respektive tjeckiska medborgares inresa, vistelse och etablering.

- 29 Den andra frågan rör huruvida det är förenligt med det uttryckliga villkor som uppställs i artikel 58.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 59.1 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken att begränsa etableringsrätten — särskilt genom att uppställa ett krav på tillräckliga medel — på ett sådant sätt som har skett i värdmedlemsstatens utlänningslagstiftning. Domstolen erinrar härvid om att den i punkt 3 i domslutet i domarna i de ovannämnda målen Gloszcuk och Barkoci och Malik fastställde att artikel 44.3 jämförd med artikel 58.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.3 jämförd med artikel 59.1 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken i princip inte utgör hinder mot en ordning med förhandskontroll som innebär att de behöriga utlänningsmyndigheterna endast kan bevilja inrese- och uppehållstillstånd om sökanden visar att han verkligen har för avsikt att påbörja förvärvsverksamhet

som egenföretagare utan att samtidigt inneha en avlönad anställning eller utnyttja offentliga medel och att han från början har tillräckliga medel och rimliga framgångsutsikter.

30 Syftet med sådana materiella krav som dem som uppställs i punkt 4.2.3 i kapitel B 12 i utlänningscirkuläret, särskilt kravet att polska och tjeckiska medborgare som vill etablera sig i värdmedlemsstaten redan från början skall förfoga över tillräckliga medel för att kunna utöva den ifrågavarande egenföretagarverksamheten, är just att de behöriga myndigheterna skall kunna fastställa att sökandens uppgifter är riktiga, och dessa krav är lämpade för att säkerställa att nämnda syfte uppnås.

31 Den andra frågan skall således besvaras så, att artikel 44.3 jämförd med artikel 58.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.3 jämförd med artikel 59.1 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken i princip inte utgör hinder mot en ordning med förhandskontroll som innebär att de behöriga utlänningsmyndigheterna endast kan bevilja inrese- och uppehållstillstånd om sökanden visar att han verkligen har för avsikt att påbörja förvärvsverksamhet som egenföretagare utan att samtidigt inneha en avlönad anställning eller utnyttja offentliga medel och att han från början har tillräckliga medel för att kunna utöva den ifrågavarande egenföretagarverksamheten och har rimliga framgångsutsikter.

Syftet med sådana materiella krav som dem som uppställs i punkt 4.2.3 i kapitel B 12 i utlänningscirkuläret, särskilt kravet att polska och tjeckiska medborgare som vill etablera sig i värdmedlemsstaten redan från början skall förfoga över tillräckliga medel, är just att de behöriga myndigheterna skall kunna fastställa att sökandens uppgifter är riktiga, och dessa krav är lämpade för att säkerställa att nämnda syfte uppnås.

Den fjärde frågan

- 32 Den hänskjutande domstolen har ställt den fjärde frågan — som skall prövas före den tredje frågan — för att få klarhet i huruvida artikel 44.4 a i i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.4 a i i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken skall tolkas på så sätt att begreppet ”utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare” i dessa bestämmelser har en annan innebörd och räckvidd än begreppet ”utöva verksamhet som egenföretagare” i artikel 52 i fördraget, vilket innebär att prostitution som egenföretagarverksamhet skulle omfattas av det sistnämnda begreppet, men inte av det förstnämnda.
- 33 Domstolen konstaterar att det framgår av fast rättspraxis att avlönat arbete eller tillhandahållande av tjänster mot betalning skall anses utgöra ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 2 i EG-fördraget (nu artikel 2 EG i ändrad lydelse) under förutsättning att verksamheten är verklig och faktisk och inte är sådan att den enbart framstår som marginell eller underordnad (se bland annat dom av den 11 april 2000 i de förenade målen C-51/96 och C-191/97, Deliège, REG 2000, s. I-2549, punkterna 53 och 54).
- 34 Det som huvudsakligen kännetecknar ett anställningsförhållande i den mening som avses i artikel 48 i EG-fördraget (nu artikel 39 EG i ändrad lydelse) är att en person under en viss tid, till förmån för någon annan och enligt dennes anvisningar, utför tjänster i utbyte mot vilka denne erhåller ersättning. En person som utövar verksamhet utan att vara i underordnad ställning skall därför anses utöva verksamhet som egenföretagare i den mening som avses i artikel 52 i fördraget (se dom av den 27 juni 1996 i mål C-107/94, Asscher, REG 1996, s. I-3089, punkterna 25 och 26).
- 35 Domstolen påpekar, när det gäller tolkningen av artikel 44.4 a i i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.4 a i i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken, att det följer av fast rättspraxis att ett internationellt

fördrag skall tolkas på grundval av sin ordalydelse samt mot bakgrund av sina mål. I artikel 31 i Wienkonventionen av den 23 maj 1969 om traktaträtten föreskrivs i detta hänseende att en traktat skall tolkas ärligt i överensstämmelse med den gängse meningen av traktatens uttryck sedda i sitt sammanhang och mot bakgrund av traktatens ändamål och syfte (se särskilt, för ett liknande resonemang, yttrande 1/91 av den 14 december 1991, REG 1991, s. I-6079, punkt 14, svensk specialutgåva, volym 11, s. 533, och dom av den 1 juli 1993 i mål C-312/91, *Metalsa*, REG 1993, s. I-3751, punkt 12, och av den 2 mars 1999 i mål C-416/96, *Eddline El-Yassini*, REG 1999, s. I-1209, punkt 47).

- 36 När det gäller associeringsavtalet med Republiken Polen kan det konstateras att det framgår av det femtonde övervägandet samt av artikel 1.2 i avtalet att dess syfte är att främja utvidgad handel och harmoniska ekonomiska relationer mellan de avtalsslutande parterna och på så sätt gynna en dynamisk ekonomisk utveckling och välbefinnande i Republiken Polen, för att underlätta landets anslutning till gemenskaperna. Associeringsavtalet med Tjeckiska republiken har för övrigt ett liknande syfte, vilket framgår av det artonde övervägandet och av artikel 1.2 i det avtalet.
- 37 Det framgår emellertid inte av sammanhanget i och målet med associeringsavtalet med Republiken Polen och associeringsavtalet med Tjeckiska republiken att det i dessa avtal har avsetts att begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare" skall ges en annan innebörd än dess vanliga innebörd, vilken är att en person, utan att vara i underordnad ställning när det gäller arbets- och lönevillkor, utövar förvärvsverksamhet på eget ansvar.
- 38 Således kan det inte göras någon åtskillnad mellan begreppet "utöva verksamhet som egenföretagare" i artikel 52 i fördraget och begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare" i artikel 44.4 a i i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.4 a i i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken.

- 39 Det går för övrigt inte att i nämnda avtal finna någon omständighet som ger anledning att anta att de avtalsslutande parterna har haft för avsikt att begränsa etableringsfriheten för polska och tjeckiska medborgare till en eller flera typer av egenföretagarverksamhet.
- 40 Detta konstaterande motsägs inte av det förhållandet att domstolen i punkt 52 i domen i det ovannämnda målet *Gloszcuk* och punkt 55 i domen i det ovannämnda målet *Barkoci* och *Malik* fastställde att tolkningen av artikel 52 i fördraget i domstolens rättspraxis inte kan utsträckas till att omfatta artikel 44.3 i associeringsavtalet med Republiken Polen respektive artikel 45.3 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken.
- 41 I punkterna 47—53 i domen i det ovannämnda målet *Gloszcuk* och i punkterna 50—56 i domen i det ovannämnda målet *Barkoci* och *Malik* prövade domstolen nämligen frågan huruvida det är tillåtet att begränsa utövandet av etableringsrätten i värdmedlemsstatens utlänningslagstiftning och inte frågan om tolkningen av begreppet ”utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare” i de nämnda associeringsavtalen. Domstolen ansåg, eftersom den etableringsrätt som föreskrivs i dessa avtal motsvarar den etableringsrätt som regleras genom artikel 52 i fördraget, att det saknades skäl att godta argumentet att det förhållandet att värdmedlemsstatens behöriga myndigheter tillämpar nationella utlänningsregler enligt vilka polska och tjeckiska medborgare måste ha inrese-tillstånd i sig innebär att dessa medborgares rättigheter enligt artikel 44.3 i associeringsavtalet med Republiken Polen respektive artikel 45.3 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken förlorar sin verkan.
- 42 I domarna i de ovannämnda målen *Gloszcuk* och *Barkoci* och *Malik* gjorde domstolen således inte någon åtskillnad mellan begreppet ”utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare” i artikel 44.4 a i i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.4 a i i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken och begreppet ”utöva verksamhet som egenföretagare” i artikel 52 i fördraget. Domstolens analys i dessa mål var tvärtom underförstått baserad på antagandet att dessa uttryck har samma innebörd och samma räckvidd.

- 43 Domstolen anser för övrigt att det för att kunna lämna ett användbart svar på den fjärde frågan är nödvändigt att pröva även huruvida prostitution som egenföretagarverksamhet kan anses utgöra förvärvsverksamhet i den mening som avses i artikel 44.4 a i i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.4 a i i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken. Den nederländska och den belgiska regeringen har bestritt att så är fallet. Däremot anser Förenade kungarikets regering att det är uppenbart att prostitution är en kommersiell verksamhet.
- 44 Härvid kan det konstateras att det framgår av artikel 44.4 a i i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.4 a i i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken att den icke-diskrimineringsprincip som fastställs i den tredje punkten i dessa artiklar rör rätten att påbörja och utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare samt rätten att etablera och leda företag.
- 45 I artikel 44.4 c i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.4 c i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken definieras förvärvsverksamhet som "verksamhet inom industri, handel och hantverk och verksamhet inom något av de fria yrkena".
- 46 När det gäller dessa bestämmelser har det emellertid i samtliga språkversioner — inbegripet den polska och den tjeckiska versionen — utom den spanska och den franska versionen infogats uttryck som betyder "i synnerhet", "bland annat" eller "särskilt", vilket ger uttryck för de avtalslutande parternas tydliga avsikt att begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare" inte skall begränsas till att omfatta enbart de uppräknade verksamheterna.
- 47 Det följer av fast rättspraxis att en språkversion av en gemenskapsrättslig text som finns i flera språkversioner inte ensam kan ha företräde framför alla andra versioner, eftersom det för att de gemenskapsrättsliga bestämmelserna skall till-

lämpas enhetligt krävs att dessa tolkas på grundval såväl av den verkliga avsikten hos den som ligger bakom dem som av det mål som denne eftersträvar mot bakgrund av bland annat samtliga språkversioner (se särskilt dom av den 12 november 1969 i mål 29/69, Stauder, REG 1969, s. 419, punkt 3, svensk specialutgåva, volym 1, s. 421, och av den 17 juli 1997 i mål C-219/95 P, Ferriere Nord mot kommissionen, REG 1997, s. I-4411, punkt 15). Samma slutsats måste dras när två språkversioner, såsom i detta fall, skiljer sig från alla de övriga versionerna, i synnerhet som det framgår av artikel 120 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 122 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken att dessa avtal är lika giltiga på vart och ett av de språk på vilka de har avfattats.

- 48 Under dessa omständigheter saknas det anledning att pröva frågan huruvida prostitution kan anses vara en kommersiell verksamhet, såsom Förenade kungarikets regering har hävdad. Det är tillräckligt att konstatera att prostitution består i en verksamhet genom vilken den som tillhandahåller tjänsten tillgodoser tjänstemottagarens önskemål mot vederlag utan att producera eller avyttra materiella tillgångar.
- 49 Prostitution innebär således att en person tillhandahåller tjänster mot betalning, vilket omfattas av begreppet ekonomisk verksamhet, såsom framgår av punkt 33 i denna dom.
- 50 Härav följer att den fjärde frågan skall besvaras så, att artikel 44.4 a i i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.4 a i i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken skall tolkas på så sätt att begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare" i dessa bestämmelser har samma innebörd och räckvidd som begreppet "utöva verksamhet som egenföretagare" i artikel 52 i fördraget.

Prostitution som egenföretagarverksamhet kan anses vara en tjänst som tillhandahålls mot betalning och omfattas därför av dessa båda begrepp.

Den tredje frågan

51 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 44 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken skall tolkas på så sätt att prostitution inte omfattas av dessa bestämmelser, eftersom prostitution inte kan anses vara förvärvsverksamhet som utövas som egenföretagare i den mening som avses i nämnda bestämmelser,

— med hänsyn till att det är fråga om olaglig verksamhet,

— av allmänmoraliska skäl, och

— på grund av att det skulle vara svårt att kontrollera om en person som utövar denna verksamhet har handlingsfrihet och om denne därmed inte i praktiken är part i ett förtäckt anställningsförhållande.

52 Enligt kommissionen bygger den tredje frågan delvis på ett oriktigt antagande. I de flesta medlemsstater är prostitution nämligen inte förbjuden i sig och de förbud som finns avser snarare vissa kringliggande företeelser, som till exempel gatuprostitution, kvinnohandel, prostitution av underåriga, koppleri och företeelsen att arbetstagare vistas olagligt i ett land.

53 När det gäller påståendet att det föreligger ett förtäckt anställningsförhållande har kommissionen påpekat att det följer av artikel 58 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 59 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken

att värdmedlemsstaten kan föreskriva materiella krav. Härigenom är det möjligt att noggrant övervaka att prostituerade som vill etablera sig i en medlemsstat verkligen är egenföretagare och att de så förblir efter det att de har beviljats tillstånd att resa in i landet.

- 54 Den nederländska och den belgiska regeringen har däremot gjort gällande att prostitution inte kan anses vara egenföretagarverksamhet i den mening som avses i associeringsavtalet med Republiken Polen och associeringsavtalet med Tjeckiska republiken, eftersom det inte går att fastställa om en prostituerad frivilligt har emigrerat till värdmedlemsstaten och inte heller om hon utövar sin verksamhet fritt i detta land. Även om prostitution kan "ge sken av att vara egenföretagarverksamhet", eftersom det straffrättsliga förbudet mot koppleri medför att anställningsförhållandena måste organiseras på ett olagligt sätt, har de prostituerade vanligtvis en underordnad ställning i förhållande till en kopplare.
- 55 Domstolen konstaterar inledningsvis att prostitution, såsom preciserats i punkt 50 i denna dom, omfattas av begreppet förvärvsverksamhet i artikel 44.4 a i i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.4 a i i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken.
- 56 När det gäller frågan huruvida prostitution är omoraliskt, som tagits upp av den hänskjutande domstolen, erinrar domstolen om att den redan har fastställt att det inte ankommer på den att med sin egen bedömning ersätta de bedömningar som har gjorts av lagstiftarna i de medlemsstater där en påstått omoralisk verksamhet utövas lagligen (se, angående frivilligt avbrytande av graviditet, dom av den 4 oktober 1991 i mål C-159/90, Society for the Protection of Unborn Children Ireland, REG 1991, s. I-4685, punkt 20, svensk specialutgåva, tillägg, s. 19, och, angående lotterier, dom av den 24 mars 1994 i mål C-275/92, Schindler, REG 1994, s. I-1039, punkt 32, svensk specialutgåva, tillägg, s. 119).

- 57 Prostitution är inte förbjuden i alla medlemsstater, utan denna företeelse tolereras och till och med regleras i de flesta av dessa stater, bland annat i den medlemsstat som berörs av målet vid den nationella domstolen.
- 58 Det är emellertid riktigt att det framgår av artikel 53 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 54 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken, vilka den hänskjutande domstolen inte har tagit upp i sina frågor, att värdmedlemsstaten kan avvika från tillämpningen av bestämmelserna om etablering i de nämnda avtalen bland annat med hänsyn till allmän ordning.
- 59 Förenade kungarikets regering och kommissionen har emellertid med rätta gjort gällande att det följer av domstolens rättspraxis att det krävs att det föreligger ett verkligt och tillräckligt allvarligt hot som påverkar ett av samhällets grundläggande intressen för att en nationell myndighet skall kunna göra undantag med hänvisning till allmän ordning (se dom av den 18 maj 1982 i de förenade målen 115/81 och 116/81, Adoui och Cornuaille, REG 1982, s. 1665, punkt 8, svensk specialutgåva, volym 6, s. 421, och av den 19 januari 1999 i mål C-348/96, Calfa, REG 1999, s. I-11, punkt 21, samt, när det gäller tolkningen av bestämmelser antagna inom ramen för systemet för associering mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet, dom av den 10 februari 2000 i mål C-340/97, Nazli, REG 2000, s. I-957, punkterna 56—61).
- 60 Medlemsstaterna är visserligen inte skyldiga enligt gemenskapsrätten att tillämpa en enhetlig värdeskala vid bedömningen av om ett uppförande kan anses strida mot allmän ordning. Ett uppförande kan emellertid inte anses vara sådant att det motiverar begränsningar av rätten för medborgare från andra medlemsstater att resa in eller vistas i en medlemsstat, om denna medlemsstat, när det gäller de egna medborgarna, inte vidtar några repressiva eller andra konkreta och effektiva åtgärder för att förhindra samma uppförande (se domen i det ovannämnda målet Adoui och Cornuaille, punkt 8).

- 61 Om en medlemsstat godtar ett uppförande när det gäller de egna medborgarna, kan ett sådant uppförande följaktligen inte anses utgöra ett verkligt hot mot den allmänna ordningen inom ramen för associeringsavtalen med Republiken Polen och med Tjeckiska republiken. För att värdmedlemsstaten skall kunna tillämpa det undantag som grundas på hänsyn till allmän ordning och som föreskrivs i artikel 53 respektive artikel 54 i dessa avtal när det gäller polska och tjeckiska medborgare som vill bedriva prostitutionsverksamhet i landet krävs det således att denna stat har vidtagit effektiva åtgärder för att övervaka och beivra även verksamhet av detta slag som utövas av de egna medborgarna.
- 62 Detta villkor är emellertid inte uppfyllt i målet vid den nationella domstolen. Såsom har påpekats i punkt 21 i denna dom är fönsterprostitution och gatuprostitution tillåten i Nederländerna och det finns kommunala bestämmelser om dessa prostitutionsformer.
- 63 Den hänskjutande domstolen har i sin tredje fråga även tagit upp svårigheterna med att övervaka de förhållanden under vilka prostitutionsverksamheten bedrivs och följaktligen risken för att bestämmelserna om etablering i associeringsavtalen med Republiken Polen och med Tjeckiska republiken missbrukas på så sätt att de tillämpas på polska och tjeckiska medborgare som i själva verket på detta sätt vill få tillgång till arbetsmarknaden i värdmedlemsstaten.
- 64 Domstolen konstaterar härvid att det följer av associeringsavtalen med Republiken Polen och med Tjeckiska republiken att de avtalsslutande parternas medborgare inte har rätt att få tillgång till den andra partens arbetsmarknad. Dessutom föreskrivs det uttryckligen i dessa avtal att egenföretagare inte har någon rätt att söka eller ta anställning. Som kommissionen med rätta har påpekat skiljer sig avtalen sålunda från fördraget, där medlemsstaternas medborgare samtidigt ges ett flertal grundläggande friheter, häribland friheten att både ta anställning och utöva verksamhet som egenföretagare. Inom ramen för fördraget är det således inte lika viktigt att i detalj fastställa vilken ställning en arbetstagare har.

- 65 Artikel 44.3 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.3 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken är endast tillämpliga på personer som uteslutande utövar förvärvsverksamhet som egenföretagare i enlighet med artikel 44.4 a i i sista meningen i associeringsavtalet med Republiken Polen respektive artikel 45.4 a i andra stycket i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken. Det är därför nödvändigt att fastställa huruvida de personer som dessa bestämmelser riktar sig till avser att ta anställning eller utöva verksamhet som egenföretagare (se domen i det ovannämnda målet Gloszcuk, punkt 57, och domen i det ovannämnda målet Barkoci och Malik, punkt 61).
- 66 Härvid följer det av svaret på den andra frågan, som givits i punkt 31 i denna dom, att artikel 44.3 jämförd med artikel 58.1 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.3 jämförd med artikel 59.1 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken i princip inte utgör hinder mot en ordning med förhandskontroll som innebär att de behöriga utlänningsmyndigheterna endast kan bevilja inrese- och uppehållstillstånd om sökanden visar att han verkligen har för avsikt att utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare utan att samtidigt inneha en avlönad anställning, och att syftet med sådana materiella krav som dem som uppställs i punkt 4.2.3 i kapitel B 12 i utlänningscirkuläret just är att de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten skall kunna fastställa att sökandens uppgifter är riktiga, och att dessa krav är lämpade för att säkerställa att nämnda syfte uppnås.
- 67 Som generaladvokaten har anfört i punkterna 137 och 138 i sitt förslag till avgörande, medför inte de svårigheter som de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten kan ha när de skall kontrollera polska och tjeckiska medborgare som vill etablera sig i denna stat för att bedriva prostitutionsverksamhet att dessa myndigheter får anse att det föreligger en absolut presumtion för att all verksamhet av detta slag innebär att den berörda personen är part i ett förtäckt anställningsförhållande och därmed avslå en etableringsansökan enbart på grund av att den planerade verksamheten allmänt utövas inom ramen för ett anställningsförhållande.

- 68 Den nederländska regeringen har inte på annat sätt styrkt att det kan presumeras att situationen för en person som bedriver prostitutionsverksamhet och vars personliga och yrkesmässiga frihet begränsas av kopplaren, vilket är en situation som i förekommande fall omfattas av straffrätten i värdmedlemsstaten, är att jämställa med att denna person är part i ett anställningsförhållande.
- 69 Att principiellt jämställa beroendeförhållandet mellan vissa personer som bedriver prostitutionsverksamhet och deras kopplare med ett anställningsförhållande — även om det antas att denna jämställelse är förenlig med den nationella rätten — medför dessutom att en ekonomisk verksamhet undantas helt och hållet från det system för etableringsfrihet som inrättats genom associeringsavtalen med Republiken Polen och med Tjeckiska republiken, trots att det står klart att prostitutionsverksamhet kan bedrivas utan att det är fråga om koppleri. Såsom framgår av punkt 39 i denna dom är ett sådant resultat inte förenligt med de avtalsslutande parternas vilja.
- 70 Det ankommer på den nationella domstolen att mot bakgrund av den bevisning som lagts fram i varje enskilt fall fastställa huruvida villkoren för att det skall kunna anses att prostitution utövas som egenföretagarverksamhet är uppfyllda. Dessa villkor är:
- att den prostituerade inte är i underordnad ställning när det gäller valet av verksamhet och arbets- och lönevillkor,
 - att prostitutionen sker på eget ansvar, och
 - mot betalning som i sin helhet och direkt utges till den prostituerade.

- 71 Av vad som anförts följer att den tredje frågan skall besvaras så, att artikel 44 i associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45 i associeringsavtalet med Tjeckiska republiken skall tolkas på så sätt att prostitution utgör sådan förvärvsverksamhet som utövas som egenföretagare och som avses i dessa bestämmelser, när det har styrkts att den som tillhandahåller tjänsten bedriver prostitution

— utan att vara i underordnad ställning när det gäller valet av verksamhet och arbets- och lönevillkor,

— på eget ansvar, och

— mot betalning som i sin helhet och direkt utges till den prostituerade.

Det ankommer på den nationella domstolen att mot bakgrund av den bevisning som lagts fram i varje enskilt fall fastställa huruvida dessa villkor är uppfyllda.

Den femte frågan

- 72 Eftersom den fjärde frågan har besvarats nekande är det inte nödvändigt att besvara den femte frågan. Den hänskjutande domstolen har nämligen endast begärt att denna fråga skall besvaras för det fall den fjärde frågan besvaras jakande.

Rättegångskostnader

- 73 De kostnader som har förorsakats den nederländska, den belgiska, den franska, den italienska samt den brittiska regeringen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående de frågor som genom beslut av den 15 juli 1999 har ställts av Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage — följande dom:

- 1) Artikel 44.3 i Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Polen, å andra sidan, som ingicks och godkändes för gemenskapernas räkning genom rådets och kommissionens beslut 93/743/EKSG, EG, Euratom av den 13 december 1993, och artikel 45.3 i Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Tjeckien, å andra sidan, som ingicks och godkändes för gemenskapernas räkning genom rådets och kommissionens beslut 94/910/EKSG, EG, Euratom av den 19 december 1994 skall tolkas på så sätt att det inom dessa avtals respektive tillämpningsområden härigenom

fastställs en princip som är tillräckligt precis och ovillkorlig för att kunna tillämpas av en nationell domstol och som följaktligen kan reglera enskildas rättsliga ställning.

Den direkta effekt som dessa bestämmelser således skall tillerkännas innebär att de polska respektive tjeckiska medborgare som stöder sig på dem har rätt att åberopa dem vid domstolarna i värdmedlemsstaten, oavsett om myndigheterna i detta land är behöriga att tillämpa den nationella lagstiftningen om inresa, vistelse och etablering i enlighet med artikel 58.1 i det nämnda associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 59.1 i det nämnda associeringsavtalet med Tjeckiska republiken.

- 2) Etableringsrätten, såsom den kommer till uttryck i artikel 44.3 i det nämnda associeringsavtalet med Republiken Polen och i artikel 45.3 i det nämnda associeringsavtalet med Tjeckiska republiken, medför en därav följande rätt till inresa och vistelse för polska respektive tjeckiska medborgare som vill utöva verksamhet inom industri, handel och hantverk och verksamhet inom något av de fria yrkena i en medlemsstat.

Det följer emellertid av artikel 58.1 i det nämnda associeringsavtalet med Republiken Polen och av artikel 59.1 i det nämnda associeringsavtalet med Tjeckiska republiken att denna rätt till inresa och vistelse inte är oinskränkt, eftersom utövandet av denna rätt i förekommande fall kan begränsas i värdmedlemsstatens bestämmelser om polska respektive tjeckiska medborgares inresa, vistelse och etablering.

- 3) Artikel 44.3 jämförd med artikel 58.1 i det nämnda associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.3 jämförd med artikel 59.1 i det nämnda associeringsavtalet med Tjeckiska republiken utgör i princip inte hinder mot en ordning med förhandskontroll som innebär att de behöriga utlänningsmyndigheterna endast kan bevilja inrese- och uppehållstillstånd om sökanden visar att han verkligen har för avsikt att påbörja förvärvsverksamhet som egenföretagare utan att samtidigt inneha en avlönad anställning eller utnyttja offentliga medel och att han från början har tillräckliga medel för att kunna utöva den ifrågavarande egenföretagarverksamheten och har rimliga framgångsutsikter.

Syftet med sådana materiella krav som dem som uppställs i punkt 4.2.3 i kapitel B 12 i det nederländska Vreemdelingencirculaire, särskilt kravet att polska och tjeckiska medborgare som vill etablera sig i värdmedlemsstaten redan från början skall förfoga över tillräckliga medel, är just att de behöriga myndigheterna skall kunna fastställa att sökandens uppgifter är riktiga, och dessa krav är lämpade för att säkerställa att nämnda syfte uppnås.

- 4) Artikel 44.4 a i i det nämnda associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45.4 a i i det nämnda associeringsavtalet med Tjeckiska republiken skall tolkas på så sätt att begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare" i dessa bestämmelser har samma innebörd och räckvidd som begreppet "utöva verksamhet som egenföretagare" i artikel 52 i EG-fördraget (nu artikel 43 EG i ändrad lydelse).

Prostitution som egenföretagarverksamhet kan anses vara en tjänst som tillhandahålls mot vederlag och omfattas därför av dessa båda begrepp.

- 5) Artikel 44 i det nämnda associeringsavtalet med Republiken Polen och artikel 45 i det nämnda associeringsavtalet med Tjeckiska republiken skall tolkas på så sätt att prostitution utgör sådan förvärvsverksamhet som utövas som egenföretagare och som avses i dessa bestämmelser, när det har styrkts att den som tillhandahåller tjänsten bedriver prostitution

— utan att vara i underordnad ställning när det gäller valet av verksamhet och arbets- och lönevillkor,

— på eget ansvar, och

— mot betalning som i sin helhet och direkt utges till den prostituerade.

Det ankommer på den nationella domstolen att mot bakgrund av den bevisning som lagts fram i varje enskilt fall fastställa huruvida dessa villkor är uppfyllda.

Rodríguez Iglesias

Jann

Macken

Colneric

Gulmann

Edward

La Pergola

Sevón

Wathelet

Skouris

Timmermans

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 20 november 2001.

R. Grass

G.C. Rodríguez Iglesias

Justitiesekreterare

Ordförande